

Miljödepartementet

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

Uppdrag att övervaka miljön i Hanöbukten under tre år för att undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen och fiskhälsa

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Havs- och vattenmyndigheten att i samråd med Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och efter samråd med Göteborgs universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Kemikalieinspektionen, Naturhistoriska riksmuseet och länsstyrelserna i Skåne län, Blekinge län och Kalmar län, utveckla och genomföra ett treårigt program för att övervaka miljön i Hanöbukten. Syfte med uppdraget är att undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen och fiskars hälsa.

Slutsatserna från uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 28 februari 2018.

Bakgrund

Enligt iakttagelser från lokala fiskare och allmänheten har de inre delarna av Hanöbukten tidvis uppvisat problem med lägre förekomst av fisk, sårskador på fisk och dålig vattenkvalitet. De fördjupade analyserna, som genomförts av Havs- och vattenmyndigheten och dessförinnan av Länsstyrelsen i Skåne län, har inte kunnat bekräfta de observerade problemen i Hanöbukten. Ingen enstaka faktor, eller enskild källa har kunnat pekas ut som bakomliggande orsak.

Regeringen beslutade den 20 december 2012 i regleringsbrev till Havs- och vattenmyndigheten för 2013, att utreda bakgrunden och orsakerna till problematiken i Hanöbukten och redovisa hur myndigheten avser att arbeta vidare (dnr M2012/3402/S). Uppdraget redovisades 31 oktober 2013 (dnr M2013/2680/Nm) samt genom ett ändringsbeslut 14 mars 2014 (dnr M2014/840/Nm).

Det finns för närvarande ett antal pågående och planerade åtgärder och projekt för att förbättra miljötillståndet i Hanöbukten och i Östersjön som t.ex. satsningar inom lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) och arbete med åtgärdsprogram enligt både havsmiljödirektivet (2008/56/EG) och vattendirektivet (2000/60/EG). Havs- och vattenmyndigheten reviderar under 2014 miljöövervakning för sötvatten och tar fram ett nationellt övervakningsprogram i enlighet med kraven i havsmiljödirektivet. Det genomförs även en översyn av den datainsamling och provtagning som har skett och sker gällande sjukdom hos vild fisk i kust- och utsjövatten. Kunskap om övergödningsproblematiken samt klimateffekter kommer bl.a. att belysas inom forskningsprogrammet BONUS.

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har genomfört en sammanställning av Östersjöforskningen och dess kunskapsluckor (Regeringskansliets dnr M2014/303/Mm). Utredningen visar bland annat på behovet av att analysera orsaken till försämrade kondition och tillväxt hos fisk och att relatera biologiska varningssignaler till specifika kemiska ämnen eller blandningar av kemiska ämnen i miljön.

Havs- och vattenmyndighetens bedömning är att det finns ett behov av att vidare undersöka kopplingen mellan fiskhälsa och miljöfarliga ämnen i Hanöbukten, något som tidigare inte har täckts av regional och nationell övervakning.

Närmare om uppdraget

Regeringen har i dag beslutat två regeringsuppdrag för att vidare utreda Hanöbuktens miljöproblem: detta uppdrag som fokuserar på att undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen, kända eller ännu inte kända, och fiskhälsa inklusive sårskador, samt ytterligare ett uppdrag till Statens veterinärmedicinska anstalt som syftar till att studera omfattningen av och eventuellt övriga anledningar till uppkomst av sårskadad fisk.

Havs- och vattenmyndigheten ska under tre år med start 2014, genomföra ett program för att övervaka miljön i Hanöbukten med syfte att undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen och fiskhälsa samt orsakerna till uppkomsten av sårskadad fisk. Programmet bör inkludera studier och kartläggning av kustfiskbestånd, miljöfarliga ämnen och fiskhälsa. Genom en sådan övervakning bör graden av belastning av miljöfarliga ämnen kunna kopplas till vilka arter och storleksklasser som är mest påverkade.

Uppdraget ska ske i samråd med Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt och efter samråd med Göteborgs universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Naturhistoriska riksmuseet, Kemikalieinspektionen och Länsstyrelserna i Skåne län, Blekinge län och Kalmar län.

Programmet ska så långt möjligt samordnas med redan befintlig miljöövervakning och recipientkontroll etc. Uppdraget ska ske i samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt så att koherens och samordning med det uppdrag avseende sårskadad fisk som läggs på anstalten, säkerställs.

Uppdraget ska redovisas senast 28 februari 2018.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Jorid Hammersland

Kopia till

Socialdepartementet
Utbildningsdepartementet
Landsbygdsdepartementet
Kulturdepartementet
Länsstyrelsen i Kalmar
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Skåne län
Göteborgs universitet
Statens veterinärmedicinska anstalt
Sveriges lantbruksuniversitet
Naturvårdsverket
Kemikalieinspektionen
Naturhistoriska riksmuseet